

Saimaan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala, Lappeenranta
Hoitotyön koulutusohjelma

Carla Mäkelä ja Tuulia Simolin

AKTIIVIJÄSENTEN KOKEMUKSIA IMATRAN KLUBITALON TOIMINNASTA

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

Carla Mäkelä ja Tuulia Simolin

Aktiivijäsenten kokemuksia Imatran Klubitalon toiminnasta,
36 sivua, 4 liitettä.

Saimaan ammattikorkeakoulu, Lappeenranta

Sosiaali- ja terveysala, Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö, 2010

Imatran Klubitalon johtaja Sinikka Kurri ja yliopettaja Päivi Löfman

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia laadullisen tutkimuksen avoimilla kysymyksillä aktiivijäsenten kokemuksia Imatran Klubitalon toiminnasta. Aktiivijäsenillä tarkoitetaan jäseniä, jotka käyvät Imatran Klubitalolla useita kertoja viikossa ympäri vuoden ja osallistuvat aktiivisesti Imatran Klubitalon toimintaan. Aktiivijäseniä on noin 30. Aihe valittiin, koska Imatran Klubitalon toiminta ja mielenterveyskuntoutujien kokemukset tästä toiminnasta ovat kiinnostavia. Tutkimusmenetelmäksi valittiin avoimet kysymykset, koska arveltiin vastaajien olevan helppompi vastata omin sanoin kysymyksiin. Keväällä 2009 käytiin ensimmäisellä käynnillä esittelemässä opinnäytetyön aihe Imatran Klubitalolla ja toisella käynnillä pidettiin avoin kysely. Ennen kyselyn aloittamista vastaajilta kerättiin kirjalliset suostumukset kyselyyn vastaamisesta. Kysely oli vapaaehtoinen ja työskentelyssä huomioitiin eettiset tekijät ja tutkimuksen luotettavuus koko prosessin ajan.

Aineisto analysoitiin ja tulokset saatiin laadullisen tutkimuksen sisällön analyysiä käyttäen. Aineisto kerättiin avointen kysymysten avulla ja se jaoteltiin tutkimustehtävien avulla. Kerättyä aineisto oli kattava ja tulokset luotettavat. Kyselyyn vastasi yhdeksän aktiivijäsentä, joista kahdeksan vastaus hyväksyttiin tutkimukseemme. Tuloksista käy ilmi muun muassa, kuinka Imatran Klubitalolla käyminen on vaikuttanut aktiivijäsenten elämään, mielenterveyteen ja sosiaaliin suhteisiin. Vastaajista suurin osa kertoi hyötyneensä Imatran Klubitalolla käymisestä. Tutkimuksen avulla on mahdollista kehittää Imatran Klubitalon toimintaa sekä todistaa, miten tärkeitä sen toiminta on.

Jatkotutkimusaiheiksi ehdotetaan seuraavia tutkimuksia: mielenterveyskuntoutujille järjestettävien palvelujen laajuus, mielenterveyskuntoutujien selviytyminen työelämässä ja mielenterveyskuntoutujille järjestettävien palvelujen saatavuus ja tieto niistä eri yksiköissä.

Asiasanat: Mielenterveyskuntoutuja, Klubitalo, aktiivijäsen, mielenterveys, kuntoutuminen.

ABSTRACT

Carla Mäkelä and Tuulia Simolin

Imatra Fountain House: Experiences of the Active Members

36 pages, 4 appendices

Saimaa University of Applied Sciences, Lappeenranta

Health Care and Social Services, Degree Program in Nursing

Bachelor's Thesis 2010

Instructors: Principal Lecturer Dr. Päivi Löfman, and Manager of the Imatra Fountain House Sinikka Kurri

The purpose of the thesis was to investigate experiences of the active members of the Imatra Fountain House about the activities with the House. "Active members" refers to members who visit the Imatra Fountain House several times a week through the year and participate actively in its functions. There are around 30 active members in the club. The topic was chosen because of the activities of the Imatra Fountain House and because experiences of the people rehabilitating from mental health issues through the Fountain House are interesting.

The research method was qualitative, and the data were collected using an open questionnaire. An open questionnaire was chosen because the respondents were expected to express themselves preferably in their own words. During the spring of 2009 we visited at Imatra Fountain House for the first time to present the topic of the thesis and on the second visit we did the open inquiry. Before starting the inquiry the written concessions about answering were collected from the participants. The inquiry was voluntary and while working, the ethical factors and reliability of the research were observed during the whole process. Material was analyzed using content analysis. Collected material was comprehensive and results were reliable. Nine active members answered the inquiry and eight answers were accepted for research. From the results, it is clear how visiting at Imatra Fountain House is affecting the life, mental health, and social relationships of the active members. The majority of the respondents told that they had benefitted from visiting the Imatra Fountain House. With the help of this research, it is possible to develop activities of the Imatra Fountain House, and it proves how important Fountain House activities are for its members.

Follow up research is suggested for the following subjects: scope of the services which are organized for mentally rehabilitating people, mentally rehabilitating people's survival in working life, and availability of organized services for them and knowledge about them in different units.

Keywords: Active Member, Fountain House, Mental Health Rehabilitation

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 MIELENTERVEYSKUNTOUTUJIEN HAASTEET	6
3 KLUBITALOON LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ.....	9
3.1 Mielenterveyskuntoutuja	9
3.2 Aktiivijäsen.....	9
3.3 Klubitalo	11
3.3.1 Klubitalotoiminnan historiaa	11
3.3.2 Imatran Klubitalo.....	12
3.4 Työpainotteinen päivä.....	13
3.5 Siirtymätyö	14
4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS.....	15
5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	15
5.1 Laadullinen tutkimus	16
5.2 Laadullisen tutkimuksen luotettavuus	16
5.3 Aineistonkeruumenetelmä	19
5.4 Aineisto ja tiedonantajat.....	21
5.5 Opinnäytetyön toteutus käytännössä	21
5.6 Sisällönanalyysi	22
5.7 Sisällönanalyysin eteneminen.....	23
6 TULOKSET	26
6.1 Imatran Klubitalolla käymisen vaikutus aktiivijäsenen mielenterveyteen ..	27
6.2 Imatran Klubitalolla käymisen vaikutus aktiivijäsenen elämään	28
6.3 Imatran Klubitalolla käymisen vaikutus aktiivijäsenen sosiaalisiin suhteisiin	29
7 OPINNÄYTETYÖHÖN LIITTYVÄT EETTISET NÄKÖKOHDAT	30
8 POHDINTA	32
LÄHTEET	35

LIITTEET

Liite 1 Tiedote

Liite 2 Suostumus

Liite 3 Avoin kysely

Liite 4 Aineistonanalyysi

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia laadullisen tutkimuksen avoimilla kysymyksillä aktiivijäsenten kokemuksia Imatran Klubitalon toiminnasta. Aktiivijäsenillä tarkoitetaan jäseniä, jotka käyvät Imatran Klubitalolla useita kertoja viikossa ympäri vuoden ja osallistuvat aktiivisesti Imatran Klubitalon toimintaan. Aktiivijäseniä on noin 30. Aiheen valintaan vaikuttivat mm. mielenkiintomme mielenterveyskuntoutujia kohtaan, heidän selviytymisensä sosiaalisissa tilanteissa ja arjessa selviytyminen mielenterveyspalvelujen avulla. Imatran Klubitalon valitsimme tutkimuskohteeksi, koska toinen meistä on käynyt siellä psykiatrisen harjoittelun. Tätä kautta kiinnostuimme juuri Imatran Klubitalon toiminnasta.

Aihe on erittäin mielenkiintoinen. On tärkeää selvittää mielenterveyskuntoutujille järjestettyjen mielenterveyspalvelujen antamaa hyötyä, koska vallitseva taloustilanne saattaa osaltaan vaikuttaa mielenterveyspalveluiden kysynnän määrään ja palveluiden saatavuuteen (Peltovuori 2009). Imatran Klubitalo edistää mielenterveyskuntoutujien elämää mm. järjestämällä heille mahdollisuuden päästä työelämään tutustumaan sekä järjestää mahdollisuuden tavata muita samassa tilanteessa olevia. Myös sosiaaliset suhteet ja oma mielenterveys voivat parantua. Mielenterveyskuntoutujille järjestetyt mielenterveyspalvelujen hyödyt on mielestämme hyvä tutkia, koska tutkimus voi auttaa kehittämään mielenterveyspalveluja ja edistää mielenterveyspalvelujen saatavuutta.

Aihe on myös hyvin ajankohtainen, koska elokuussa 2010 Raha-automaattiyhdistyksen hallitus ja johtokunta esittivät, että Klubitalot siirrettäisiin pois RAY:n raha-avustuksen piiristä. Rahallista avustusta Imatran Klubitalo on tähän mennessä saanut RAY:ltä sekä Imatran kaupungilta. RAY ei saisi rahoittaa kunnan vastuulla olevaa toimintaa, mutta kunta rahoittaa vain 60 % Imatran Klubitalon toiminnasta. (Uutisvuoksen verkkolehti 2010.)

Tutkimuksemme hyödynnettävyyttä kannattaa pohtia, koska nykyään Suomessa laitospuoleisesta hoitokulttuurista ollaan siirtymässä yhä enemmän ja enemmän avohoitoon sekä erillisiä mielisairaloita lakkautetaan (Tuulio-Henriksson 2010). Tämä tarkoittaa avopuolen mielenterveyspalvelujen nouse-

mista tärkeään asemaan, joten tulisi tutkia näiden palvelujen kehittämistä ja hyödyllisyyttä. Tutkimustamme pystytään hyödyntämään saadun aineiston pohjalta. Saatujen vastauksien avulla voidaan mahdollisesti selvittää Imatran Klubitalon mahdollisia kehittämiskohteita ja saada tietoa aktiivijäsenten kokemuksista mielenterveyspalvelun hyödyllisyydestä.

Opinnäytetyön toteuttaminen edistää ammatillista kehittymistämme siten, että saamme lisää tietoa mielenterveyskuntoutujista ja mielenterveyspalvelujen toiminnasta. Ammatillista kehittymistä voidaan myös kehittää valitsemalla mielenterveyskuntoutujat, joilla on erityispiirteinä mm. heikentynyt keskittymiskyky, passiivisuus ja yksinäisyys (Kettunen, Kähäri-Wiik, Vuori-Kemilä & Ihalainen 2002, 121–122). Nämä erityispiirteet tulee ottaa huomioon tutkimusta toteuttaessa, jotta aineisto olisi kattavaa ja tulokset olisivat luotettavia.

2 MIELENTERVEYSKUNTOUTUJIEN HAASTEET

Löysimme aikaisemman tutkimuksen Linda-tietokannasta. Tuovisen (2007) pää-tarkoituksena oli kuvailla opiskelua ja motivaatiota mielenterveyskuntoutujien valmentavassa ja kuntouttavassa koulutuksessa. Tutkimuksessa selvitettiin opiskelemaan hakeutumisen syitä, opiskeluun motivoivia asioita ja motivoitumisen haasteita. Opiskeluun hakeutumisen syitä oli opiskelijoiden psyykkisen hyvinvoinnin kohentuminen, sisäinen halu ohjata elämää uuteen suuntaan, saada rutiineja elämään, uusia mahdollisuuksia kuntoutumiseen sekä opiskelu- tai työpaikan löytäminen. Opiskeluun motivoivia asioita olivat valmiudet työhön ja opiskeluun, toiminnallisen arjen luomiseen, itsetuntemuksen ja vuorovaikutustaitojen kehittyminen, tyytyväisyys opetusjärjestelyihin sekä opettajilta ja koulutuksen ulkopuolisilta saatu sosiaalinen tuki. Motivoitumisen haasteita olivat muun muassa opiskelun ja tehtävien sijoittuminen, opetuksen taso, kykyjen aliarviointi ja huoli jaksamisesta. Muita haasteita olivat ajoittain liian alhaiset tai vaativat odotukset suhteessa taitoihin ja vointiin, sekä mahdollisuudet saada tukea työhön ja opiskeluun tulevaisuudessa.

Theseuksen avulla haimme hakusanalla "Klubitalo" opinnäytetyötämme sivua-
via teoksia. Vehkaojan (2005) tarkoituksena on uusia toimintakäytäntöjä etsi-
mällä ja luomalla edistää mielenterveyskuntoutujien työllistymistä ja estää hei-
dän syrjäytymisensä. Tarkoituksena oli selvittää sekä mielenterveyskuntoutujien
valmiuksia työllistyä että heidän työllistymistään estäviä tekijöitä. Tutkimus koh-
distettiin kolmeen mielenterveyskuntoutujien kuntoutumisyksikköön: Kuntoutu-
miskeskus Jopiiin, Torin kuntoutumisyksikköön ja Klubitalo Sarastukseen. Tut-
kimukseen osallistui edellä mainittujen yksiköiden mielenterveyskuntoutujat ja
mielenterveyskuntoutujien kuntoutukseen osallistuvat henkilöt. Tutkimusmene-
telmänä käytettiin määrällistä eli kvantitatiivista tutkimustapaa ja tutkimuksen
aineisto kerättiin kyselylomakkeilla. Kyselylomakkeen kysymykset olivat joko
avoimia tai suljettuja. Mielenterveyskuntoutujista noin joka kolmas vastasi kyse-
lyyn ja henkilökunnasta kolme neljäsosaa. Vastausten perusteella saatiin mie-
lenkiintoista tietoa mielenterveyskuntoutujien työllistymistilanteesta koskien.

Theseuksessa jatkoimme hakua sanoilla mielenterveys ja kuntoutus ja saimme
paljon aiheeseen liittyviä opinnäytetöitä. Aholan ja Laineen (2009) tarkoitukse-
na on kuvata mielenterveyskuntoutujien kokemuksia vertaistuen merkityksestä
sekä selvittää, miten mielenterveyskuntoutujat ovat kokeneet vertaistuen osana
omaa kuntoutumistaan tai sen merkityksen kuntoutumisessaan. Tavoitteena oli
vertaistuen kehittäminen tutkimustulosten kautta sekä saada hyödynnettävää
tietoa mielenterveyskuntoutumisprosessin suunnitteluun. Tärkeimpänä tulokse-
na oli mielenterveyskuntoutujien kokemus ja vertaistuen tärkeys heidän kuntou-
tumisprosessissaan. Mielenterveyskuntoutujat tunsivat saaneensa vertaistuesta
emotionaalista tukea ja vertaistuen tuovan henkisen eheytyksen tunteen. Ver-
taistuen haittatekijöiksi kerrottiin itsestä riippuvia sisäisiä tekijöitä ja itsestä riip-
pumattomia ulkopuolisia tekijöitä. MIETE ry:n toivottiin laajentavan kokonaisu-
udessa toimintaansa. Kokonaisuudessa vertaistuen tarpeellisuus nähtiin ja sen
kannattavuus mielenterveystyön osa-alueena havaittiin tutkimuksessa.

Saimme mielenterveyspalvelut-hakusanalla Hoikkalan ja Tuutilan (2009) ja Ki-
visen ja Valkolumpeen (2010) opinnäytetyöt Theseuksesta. Hoikkalan ja Tuutti-
lan (2009) tarkoituksena oli kuvata asiakastytyväisyystutkimuksen perusteella
mielenterveysasiakkaiden tyytyväisyyttä julkisen sektorin terveydenhuollon pal-
veluihin. Keskeisimpiä asiakastytyväisyyteen vaikuttavia asioita olivat kirjalli-

suuskatsauksen mukaan kommunikointi, henkilökunnan ominaisuudet sekä tiedonanto ja ohjaus. Sairaalan ympäristö, tyytyväisyys elämäntilanteeseen sekä palveluiden tarjonta olivat myös vaikuttavia tekijöitä. Tulokset olivat osaltaan yhteneviä, mutta eroavaisuuksiakin löytyi. Usein sama asia saatettiin tulkita asiakastyytyväisyyttä nostavana, vähentävänä ja ei mitenkään vaikuttavana asiana. Kivisen ja Valkolumpeen (2010) tarkoituksena oli selvittää Porin Hyvän mielen talolla toimivan nuorten ryhmän jäsenten kokemuksia ryhmästään ja sen tarjoaman psykososiaalisen tuen laadusta. Tutkimuksen aineisto kerättiin haastattelemalla kuutta nuorten ryhmän jäsentä. Tutkimusmenetelmänä oli puolistrukturoitu teemahaastattelu, johon liittyi aiheen fenomenologinen lähestymistapa. Työn pyrkimyksenä oli osaltaan parantaa Hyvän mielen talolla tehtävän työn laatua antamalla työntekijöille palautetta ryhmänjäseniltä itseltään. Haastattelujen pohjalta tutkijat tulivat siihen lopputulokseen, että ryhmä on tyytyväinen ryhmän toimintaan ja tuntee saaneensa toiminnasta apua. Erityisesti vertaistuki, sekä syrjäytymistä ja yksinäisyyttä lievittävät tekijät nousivat esiin.

Käytännön kokemuksina olemme huomanneet mielenterveyspalvelujen auttaneen mielenterveyskuntoutujia saamaan mahdollisuuden kokeilla työelämää, ja nämä palvelut mahdollistavat myös vertaistukeen ja päivätoimintaan. Mielenterveyspalvelut antavat monelle jokapäiväistä toimintaa ja tuovat arkirutiineja. Monelle mielenterveyskuntoutujalle on suuri kynnys sosiaaliseen kanssakäymiseen, ja pienin askelin yhteisön tukemana he oppivat kommunikoimaan muiden ihmisten kanssa.

3 KLUBITALOON LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ

Tässä opinnäytetyössä käytetään sanastoa, jonka muutamat keskeisemmät termit määrittelemme seuraavissa kappaleissa. Tämä on olennaista opinnäytetyön ymmärrettävyyden kannalta ja esimerkiksi itse tutkimuksen, ja sen tulosten luettavuuden kannalta on hyödyllistä tuntee seuraavat sanat. Ohessa avaamme seuraavia käsitteitä: mielenterveyskuntoutuja, aktiivijäsen, Klubitalo, työpainotteinen päivä ja siirtymätyö.

3.1 Mielenterveyskuntoutuja

Mielenterveyskuntoutujalla tarkoitetaan yleensä ihmistä, joka on sairastunut psyykkisesti ja joka kuntoutuu psyykkisestä sairaudestaan. Yleisesti ajatellaan, että sairastumisesta on kulunut jo hieman aikaa ja paraneminen on alkanut. Ihminen itse toimii aktiivisesti mielenterveytensä kuntouttamiseksi ja hyvinvointinsa parhaaksi. (Hyvän mielentalo.) Mielenterveydellinen kuntoutuminen on yleensä prosessi, joka jatkuu pitkään. Prosessin kuluessa tukea ja apua voi saada esimerkiksi läheisiltä, mielenterveyshoitotyön ammattilaisilta ja vertaisilta. Lopullinen onnistuminen riippuu kuitenkin ihmisestä itsestään. Mielenterveydellisistä ongelmista kärsivillä ihmisillä esiintyy usein aloittekyvyttömyyttä, pelkoja, heikentynyttä keskittymiskykyä, heikkoa omanarvon tunnetta, arkisten taitojen heikkoutta, passiivisuutta ja yksinäisyyttä. (Kettunen ym. 2002, 121 – 122.)

3.2 Aktiivijäsen

Aktiivijäsenellä tarkoitetaan Klubitalon jäsentä, joka käy Imatran Klubitalolla noin 3-5 kertaa viikossa. Klubitalolla ei ihmisten jaottelua ole, vaan kaikki ovat samanarvoisia. Esimerkiksi henkilökuntaan kuuluva voi olla myös jäsen. Jos henkilö harventaa Klubitalolla käymistään esimerkiksi sairautensa takia, se ei tarkoita, etteikö hän vielä olisi aktiivijäsen. Klubitalolla kaikki ovat samanarvoisia ja klubitalolle yhtä tervetulleita, eikä titteleitä tarvita. Seuraavat kappaleet auttavat aktiivijäsenen määrittelyssä. Klubitalotoiminnassa on neljä kantavaa periaatetta, jotka koskevat toimintaan mukaan tulevia henkilöitä.

Ensimmäisen määritelmän mukaan Klubitalo on nimensä mukaisesti klubi ja kuten kaikissa klubeissa, siinä toimivat ihmiset ovat toiminnan ja klubin sielu. Osallistujia kutsutaan aktiivijäseniksi. Jäsenyysskonsepti on tärkein peruselementti klubitalomallissa. Jäsenyys, toisin kuin potilas- tai asiakasstatus, on määritelmänä huomattavan paljon osallistuvampi ja mahdollistaa osallistujien samaistumisen klubitaloon yhteisönä ja ennen kaikkea yhteisön tuottavana ja tärkeänä osana toimimisen. Lisäksi jäsenyysskonsepti vahvistaa jäsenten yhteenkuuluvuutta, joka puolestaan luo klubitalotoiminnan perustan.

Toisen määritelmän mukaan kaikille jäsenille on tärkeää tuntea itsensä odotetuksi niin, että joku todella odottaa heidän saapumistaan klubitalolle joka päivä, ja että heidän läsnäolollaan on merkitystä muillekin ihmisille. Jokaisena aamuna henkilökunta ja muut klubilaiset tervehtivät saapuvia ovella ja jokainen toivotaan tervetulleeksi klubitaloon.

Kolmannen määritelmän mukaan kaikki klubitalo-ohjelman elementit on suunniteltu niin, että jokainen aktiivijäsen tuntee olevansa tarpeellinen ja haluttu osa toimintaa. Jokainen osa ohjelmaa on suunniteltu niin, että osat vaativat jäsenten välistä yhteistyötä ja jopa niin, että ilman aktiivijäsenten osallistumista koko toiminta olisi mahdotonta. Aktiivijäsenet toimivat rinnan henkilökunnan kanssa, ja henkilökunnan tulee vaatia samaa tasoa myös itseltään, jota vaativat aktiivijäseniltään. Tarkoituksena on luoda tunnelma, jossa toisin kuin perinteisissä päivän aktiviteettiohjelmissa, ihmiset tuntevat olevansa tarpeellisia ja haluttuja. Monissa muissa ohjelmissa ihmiset osallistuvat niihin vain saadakseen tarvitsemiaan palveluja.

Neljännän määritelmän mukaan on tietoinen päätös saada osallistujat tuntemaan itsensä tarpeellisiksi ja halutuiksi. Tämä johtaa siihen, että ohjelmien kaikki osat suoritetaan yhdessä aktiivijäsenten ja henkilökunnan yhteistyössä. Näihin kuuluvat arkiset järjestelyaskareet, kuten ruokahuolto, kunnostustyöt, retkien järjestäminen ja kaikki klubitalon ja toiminnan ylläpitämiseen tähtäävät toimet. Klubitalon toiminta pohjautuu syvästi ihmisyyteen kuuluvaan yhteenkuuluvuuden ja omanarvon tunnon tuntemuksiin. (Bread, Ruduard & Malamud 1982.)

3.3 Klubitalo

Klubitalo on mielenterveyskuntoutujille tarkoitettu kokoontumispaikka, jossa on mahdollisuus tutustua työelämään, saada vertaistukea ja osallistua klubitalotoiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Klubitalon perusfilosofiaan kuuluu usko kuntoutumiseen ja työhön, oikeus paikkaan, johon tulla ja oikeus rakentaviin ihmissuhteisiin sekä omanarvontunnon kohottaminen. Klubitalotoiminta perustuu ICCD-standardien mukaiseen toimintaan, jonka laatua valvotaan konsultointi- ja sertifiointijärjestelmän avulla. ICCD- kirjainyhdistelmä on lyhenne sanoista

”The International Center for Clubhouse Development”, joka tarkoittaa Klubitalojen toiminnan laatua valvovaa kattojärjestöä. Kansainvälinen koulutus on osa Klubitalon toimintaa ja siirtymätyöohjelmaa pidetään tärkeänä. Lisäksi kansainväliset seminaarit ovat säännöllisiä. Niihin osallistuu eri klubitalojen edustajia ympäri maailmaa. Klubitalotoiminta alkoi aikoinaan New Yorkista, ja Imatralla Klubitalo on toiminut jo noin kymmenen vuotta. (Imatran Klubitalo 2010.)

3.3.1 Klubitalotoiminnan historiaa

Kansainvälinen Klubitaloliike syntyi Yhdysvalloissa, New Yorkissa vuonna 1944, jolloin pieni ryhmä suuresta paikallisesta mielisairaalasta kotiutuneita avohoito-potilaita päätti pitää yhteyttä toisiinsa. Ryhmä kutsui itseään nimellä WANA, joka tarkoittaa We Are Not Alone. Ryhmä pyrkii estämään sairaalasta pois-päässeitten mielenterveyspotilaiden eristäytymistä ja yksinäisyyttä pitämällä toisiinsa yhteyttä. Vuonna 1948 WANA sai järjestettyä itselleen rahoituksen ja hankki itselleen kokoontumistilat, joka sai nimekseen Fountain House. Vuonna 1955 WANA palkkasi johtajakseen John Beardin. John Beard uskoi vakaasti, että pitkäaikaisesta mielisairaudesta kärsineillä ihmisillä on oikeus mielekkääseen työhön, mielekkääseen toimintaan, kunnioitukseen ja itsekunnioitukseen. John Beard synnytti idean Fountain House-klubitalosta, jossa ihmiset olivat jäseniä, ei potilaita tai asiakkaita. Vähitellen Fountain House Klubitaloja alkoi syntyä ympäri Yhdysvaltoja ja vähitellen myös ympäri maailmaa. 1976 Fountain House sai rahaa kansainvälisen koulutusohjelman käynnistämiseksi. Siitä alkoi eri puolilta maailmaa tulleiden jäsenten ja työntekijöiden kouluttaminen. (Imatran Klubitalo 2010.)

Vuonna 1978 ilmestyi ruotsalaisen toimittaja Lisa Asklundin laatima, 45 minuutin pituinen televisiodokumentti Fountain Housesta. Dokumentin myötävaikutuksesta Euroopan ensimmäinen Klubitalo aloitti toimintansa Tukholmassa vuonna 1980 ja nykyään Fountain House-mallilla toimivia Klubitaloja on maailman laajuisesti yli 400. Klubitalojen kansainväliseen katto-organisaatioon, ICCD:hen kuuluu tällä hetkellä 284 Klubitaloa. Klubitalon ensimmäiset standardit laadittiin vuonna 1989, kun joukko kansainvälisen klubitaloyhteisön jäseniä kokoontui. Standardeja on 35 kappaletta ja niitä tarkastellaan ja uudistetaan joka toinen

vuosi kansainvälisessä Klubitaloseminaarissa. Vuonna 1994 perustettiin ICCD eli Klubitalojen kansainvälinen kehittämiskeskus. ICCD:n tarkoituksena on koordinoida kansainvälistä Klubitaloliikettä ja ylläpitää toiminnan korkeaa laatua. Suomen ensimmäinen Klubitalo, Näsinkulma, aloitti Tampereella 1995. Seuraavan kolmen vuoden aikana aloittivat Karvetin, Kyykerin, Helsingin, Karhulan ja Äänekosken Klubitalot. (Imatran Klubitalo 2010.)

3.3.2 Imatran Klubitalo

Imatran klubitalo on toiminut 1.1.1999 lähtien eli yli kymmenen vuotta. Ennen klubitalotoimintaa Imatralla toimi psykiatrinen päiväkeskus, jonka henkilökunta vuonna 1995 Fountain House-kirjaan tutustuttuaan innostui kehittämään toimintaansa edelleen Klubitalo-toiminnaksi. Imatran psykiatrinen päiväkeskus lähetti kaksi edustajaansa Fountain House -Klubitalojen Euroopan kokoukseen Naantaliin kesällä 1998, ja syksyllä 1998 he paneutuivat Fountain House - malliin. Psykiatrinen päiväkeskus liittyi Klubitalojen kansainväliseen kehittämiskeskukseen (ICCD) huhtikuussa 1999, ja toukokuussa oli klubitalon neuvoa antavan hallituksen ensimmäinen kokous. Imatran Klubitalo sijaitsee lähellä rautatieasemaa. Klubitalon pihapiiriin kuuluu päärakennuksessa toimivan palveluyksikön lisäksi työ- ja opintoyksikkö, sekä keittiöyksikkö ravintoloineen. (Imatran Klubitalo 2010.)

3.4 Työpainotteinen päivä

Klubitalolla on kolme eri yksikköä, joiden päivittäisiin töihin ja rutiineihin voi kukin jäsen osallistua omien voimavarojensa ja jaksamisensa mukaan. Yksiköitä ovat päärakennuksessa toimiva palveluyksikkö, keittiöyksikkö sekä työ- ja opintoyksikkö. Palveluyksikön tehtäviä ovat muun muassa uusien jäsenien vastaanotto, kahviotoiminta, pihatyöt, palveluyksikön siivous, leivonta, yhteydenpito toiminnasta poisjääneisiin jäseniin eli ns. reach out -toiminta, kansainvälinen koulutus sekä opintopiirit. Reach out -toiminta tarkoittaa Klubitalotoiminnasta poisjääneiden jäsenien tavoittamisen joko kirjeitse tai puhelimitse. Tällä tavoin varmistetaan, ettei jäsen erakoidu ja jää yksin esimerkiksi uusiutuvan sairauten-

sa kanssa. Mielensterveyskuntoutujat ovat herkästi vaarassa jäädä yksin sairautensa kanssa, ilman sosiaalisia kontakteja. He syrjäytyvät ja eristäytyvät helposti. Reach out -toiminnan avulla tämä voidaan estää ja vaihtaa muutenkin kuulumisia. (Kurri, S. Imatran Klubitalon johtaja. Imatran Klubitalo. Imatra. Kevät 2009. Henkilökohtainen tiedonanto.)

Palveluyksikkö hoitaa Klubitalon esittelyn tutustujille ja vieraille. Siellä toimii sisäinen ja ulkoinen posti. Yksikkö osallistuu Klubilehden tekoon ja hoitaa kasvihuonetta. Keittiöyksikön tehtäviin kuuluu esimerkiksi ruoan valmistus, kattaus, jakelu ja tarjoilu. Muita tehtäviä ovat ruokalippujen myynti, kaupassa käynti, iltatilaisuuksien ja sunnuntairuokailujen valmistelu, aterioiden suunnittelu, yleisen siisteyden ylläpito ja seuraavan päivän valmistelu. Yksikkö myös suunnittelee ateriat, huolehtii yksikön työnjakopalaverista kaksi kertaa päivässä ja osallistuu muiden yksiköiden tapaan reach out-toimintaan. (Kurri, S. Imatran Klubitalon johtaja. Imatran Klubitalo. Imatra. Kevät 2009. Henkilökohtainen tiedonanto.)

Työ- ja opintoyksikön päivään kuuluu siirtymätyöohjelman kehittäminen, toteutus, koulutus ja tuki. Muita tehtäviä ovat yhteydenpito yrityksiin ja muihin yhteistyötahoihin siirtymätöiden puitteissa. Työ- ja opintoyksikkö myös hoitaa kirjeenvaihdon ja sähköpostien lähettämisen, huolehtii yhteydenpidosta kansainvälisen Klubitaloverkoston sisällä, tekee käännös- ja puhtaaksikirjoitukset, toimittaa klubilehteä yhdessä palveluyksikön kanssa, tilastoi, tekee atk-ohjauksen talon töissä, huolehtii kopiointitöistä, skannauksesta ja faksaamisesta sekä valmistaa esitteet, ilmoitukset ja tiedotteet. Työ- ja opintoyksikkö huolehtii kirjastotoiminnasta, tekee ja lähettää jäsenilleen syntymäpäiväkortit, hoitaa kotisivujen ylläpidon, hankkii siivoustarvikkeet ja on mukana reach out-toiminnassa. Työ- ja opintoyksikössä on myös mahdollisuus pyykin pesuun ja silittämiseen. (Kurri, S. Imatran Klubitalon johtaja. Imatran Klubitalo. Imatra. Kevät 2009. Henkilökohtainen tiedonanto.)

3.5. Siirtymätyö

Siirtymätyöllä tarkoitetaan Klubitalon jäsenen tutustumista jälleen työelämään. Siirtymätyön avulla työelämästä pois joutunut mielensterveyskuntoutuja pääsee

omaan tahtiinsa tutustumaan jälleen työelämään. Klubitalo ja siirtymätyöhön sioutunut työnantajataho, esimerkiksi yritys, solmivat yhdessä työntekijän kanssa yhteistyösopimuksen. Moni on ollut tyytyväinen tähän pehmeään tapaan päästä pikku hiljaa takaisin arkeen kiinni. Siirtymätyö on työpaikalla opeteltavaa työtä, joka ei vaadi ammatillista koulutusta. Se on osa-aikatyötä, jota tehdään enintään neljä tuntia päivässä, 15–20 tuntia viikossa ja kestää yleensä noin kuusi kuukautta. Klubitalo valitsee ja perehdyttää jäsenen työhön ja työtehtäviin. Palkka on työehtosopimuksen mukainen, ja mikäli jäsen sairastuu, Klubitalo tarjoaa sijaisen. Klubitalo tukee jäsenen työntekoa koko siirtymätyöjakson ajan. Jäsenen ja työnantajan välille laaditaan suora työsopimus. (Kurri, S. Imatran Klubitalon johtaja. Imatran Klubitalo. Imatra. Kevät 2009. Henkilökohtainen tiedonanto.)

Tässä muutamia esimerkkejä tehtävistä, joissa Klubitalojen jäseniä ympäri Suomen on toiminut: toimistotyö, ATK-työ, lähettityö, varasto- ja hyllytystyö, keittiötyö, siivoustyö, pakkaustyö, pullonpalautustyö, kiinteistön huolto, puisto- ja puutarhatyö. (Kurri, S. Imatran Klubitalon johtaja. Imatran Klubitalo. Imatra. Kevät 2009. Henkilökohtainen tiedonanto.)

4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää aktiivijäsenten kokemuksia Imatran Klubitalon toiminnasta. Tutkimustehtävinä ovat:

1. Millä tavoin Klubitalolla käyminen on vaikuttanut aktiivijäsenten mielen-terveyteen heidän mielestään?
2. Miten Klubitalolla käyminen on vaikuttanut aktiivijäsenten elämään?
3. Millä tavoin Klubitalo on vaikuttanut aktiivijäsenten sosiaalisiin suhteisiin?

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyömme aloitimme valitsemalla meitä molempia kiinnostavan aiheen. Halusimme saada tietoa mielenterveyskuntoutujien kokemuksista Imatran Klubitalon toiminnasta, jotta saisimme tutkimuksemme avulla osoitettua tällaisen toiminnan hyödyllisyyttä tai hyödyttömyyttä. Seuraavaksi päädyimme valitsemaan laadullisen tutkimuksen tutkimustavaksi. Oletimme, että mielenterveyskuntoutajat pystyisivät parhaiten kuvailemaan omin sanoin kokemuksiaan eikä valmiilla strukturoidulla kyselyllä. Meistä tuntui myös, ettemme saisi välttämättä aitoja kokemuksia valmiiksi strukturoidulla kyselyllä.

Kävimme jakamassa Imatran Klubitalolla tammikuussa 2010 tiedotteen ja ilmoitimme ajankohdan, jolloin tulemme pitämään avoimen kyselyn. Helmikuussa 2010 toteutimme avoimen kyselyn aktiivijäsenille ja kävimme tiedotteen läpi ennen aloittamista. Tarvittavien käyntien määrä määräytyi muun muassa sen mukaan, kuinka monta aktiivijäsentä kerrallaan pystyi vastaamaan, ja halusi vastata yhden kyselytilaisuuden aikana. Olimme tyytyväisiä osallistujamäärään. Valitsimme itse kohderyhmäksi aktiivijäsenet, koska oletamme heillä olevan eniten kokemuksia Imatran Klubitalon toiminnasta. Aineisto tullaan analysoimaan käyttämällä laadullisen tutkimuksen sisällön analyysia, joka sisältää neljä vaihetta. Opinnäytetyön hankkeellistaja on Imatran Klubitalo. Theseuksen avulla löysimme hakusanoilla ”mielenterveys” ja ”kuntoutus” paljon aiheeseen liittyviä opinnäytetöitä.

5.1 Laadullinen tutkimus

Laadullisella tutkimuksella saadaan sellaisia tuloksia, jotka ovat ”pehmeitä, rikkaita, syvällisiä ja ilmiöitä aidosti kuvaavia”. Useat hoitotieteen tutkimusmetodologiset teokset kuvailevat laadullista tutkimusta teoriaa löytävänä (Janhonen & Nikkonen 2001, 8 - 11). Laadullisella tutkimuksella pyritään kuvaamaan jotain ilmiötä tai tapahtumaa, ymmärtämään tiettyä toimintaa tai antamaan teoreettisesti mielekäs tulkinta jollekin ilmiölle. Sillä ei pyritä tilastollisiin yleistyksiin. Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää joko se, että tutkimukseen osallistuvat

tietävät tutkittavasta ilmiöstä mahdollisimman paljon tai heillä on kokemusta asiasta (Tuomi & Sarajärvi 2002, 87 - 88). Laadullinen tutkimus pyrkii kuvailemaan yksilöllisiä kokemuksia ja merkityksiä. Tällöin laadullisessa tutkimuksessa pyritään löytämään kerätystä aineistosta alustavia ehdotuksia käsitteistä ja päätyämään koherenttiin (yhtenäiseen/johdonmukaiseen) käsitteen määrittelyyn. Joissakin menetelmissä voidaan määritellä myös käsitteiden välisiä suhteita. (Janhonen & Nikkonen 2001,15.) Työssämme sisällönanalyysin avulla löysimme käsitteitä, jotka kuvaavat aktiivijäsenten kokemuksia Imatran Klubitalon toiminnasta.

5.2 Laadullisen tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksessa on arvioitava sen luotettavuutta, koska pyritään välttämään virheitä. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta mietittäessä nousevat esiin kysymykset totuudesta ja objektiivisesta (puolueettomasta) tiedosta. Puolueettomuus nousee esiin mm. siinä, pyrkiikö tutkija ymmärtämään ja kuulemaan tiedonantajaa itseään vai suodattuuko tiedonantajan kertomus tutkijan oman kehysten läpi, vaikuttaako esimerkiksi sukupuoli, uskonto, ikä tms. siihen, miten hän kuulee ja havainnoi? Olemme pyrkineet olemaan mahdollisimman puolueettomia koko opinnäytetyömme ajan. Puolueettomuus oli haastavaa analysoinnissa, koska helposti tutkijan tulkinta saattaa nousta ohi vastauksen sisällön. Pyrimme pitämään puolueettomuutta yllä niin, että analysoinnin edetessä tarkistimme toisiltamme, olimmeko samaa mieltä asiasta. Oletimme jo tutkimuksen alussa, että Imatran Klubitalon toiminta on hyödyllistä. Pyrimme tekemään aineiston analyysin kuitenkin niin, ettei olettamuksemme vaikuttanut tuloksiin. Validiteetti ja reliabiliteetti kuuluvat luotettavuuden arviointiin. Validiteetti tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa on tutkittu sitä, mitä on luvattu. Olemme tutkineet juuri sitä, mitä olemme luvanneet. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 131 - 134.)

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointiin ei ole varsinaista selvää ohjetta, mutta Tuomen ja Sarajärven (2009, 18) luetteloa on usein käytetty:

1. Tutkimuksen kohde ja tarkoitus: mitä ollaan tutkimassa ja miksi. Me olemme tutkimassa aktiivijäsenten kokemuksia Imatran Klubitalon toiminnasta, koska haluamme tutkia tällaisten paikkojen tarpeellisuutta.
2. Omat sitoumukset tutkijana tässä tutkimuksessa: miksi tutkimus on tärkeä, mitä ollaan oletettu tutkimusta aloittaessa, ovatko ajatukset muuttuneet. Tutkimus on tärkeä, koska se mahdollistaa mm. kehittämään Imatran Klubitalon toimintaa. Olemme olettaneet alusta lähtien, että Imatran Klubitalon toiminta on tärkeää ja se on vahvistunut aineiston analysoinnin jälkeen paljon.
3. Aineistonkeruu: miten aineistonkeruu on tapahtunut menetelmänä ja tekniikkana sekä aineistoon keräämiseen liittyvät erityispiirteet, mahdolliset ongelmat ja tutkijan mielestä muut merkitykselliset asiat. Aineistonkeruun menetelmänä käytimme avointa kyselyä. Erityispiirteinä aineiston keräämisessä olivat mm. mielenterveyskuntoutujien heikentynyt keskittymiskyky ja sen huomioiminen. Pyrimme tekemään kyselystä mahdollisimman helposti ymmärrettävän.
4. Tutkimuksen tiedonantajat: millä perusteella tutkimuksen tiedonantajat valittiin, miten heihin otettiin yhteyttä, montako henkilöä tutkimuksessa kaikkiaan oli. Tiedonantajat valitsimme mielenterveyskuntoutujista aktiivijäsenet Imatran Klubitalolta. Heidän tuli olla käynyt Imatran Klubitalolla ainakin yhden vuoden ja käydä lähes päivittäin Imatran Klubitalolla. Valitsimme aktiivijäsenet, koska heiltä löytyi eniten kokemuksia Imatran Klubitalon toiminnasta. Otimme heihin yhteyttä Imatran Klubitalon johtajan Sinikka Kurrin kautta, joka hoiti informaation Klubitalolla. Me esittelimme aiheemme ennen avoimen kyselyn pitämistä. Tutkimukseen osallistui yhteensä yhdeksän henkilöä, joista kahdeksan henkilöä täytti kriteerimme. Yksi osallistujista ei täyttänyt vähintään vuoden käymistä Imatran Klubitalolla, ja saimme tämän selville vasta vastaukset saatuamme. Olimme käyneet kuitenkin läpi kriteerit tiedotteessa sekä ennen osallistumista.
5. Tutkija-tiedonantaja-suhde: arvio siitä, miten suhde toimi, lukivatko tiedonantajat tutkimuksen tulokset ennen niiden julkaisua, muuttivatko heidän kommenttinsa tuloksia; jos lukivat ja kommentoivat, perustelut sille,

miksi näin toimittiin. Tiedonantajat saavat kuulla tutkimustulokset Viittä Vaille Valmis –seminaarissa 29.10.2010 Saimaan ammattikorkeakoulussa tai 8.11.2010 Imatran Klubitalolla. Tiedonantajista kukaan ei osallistunut Viittä Vaille Valmis –seminariin ja Imatran Klubitalon esittely on vielä tulossa.

6. Tutkimuksen kesto: millaisella aikataululla tutkimus on tehty. Tutkimuksemme on aloitettu syyskuussa 2009 ja tarkoituksena on, että tutkimusraportti olisi kokonaisuudessaan valmis marraskuussa 2010.
7. Aineiston analyysi: miten aineisto analysoitiin, miten tuloksiin ja johtopäätöksiin tultiin. Aineiston analysoimme laadullisen tutkimuksen induktiivisella sisällön analyysillä. Tuloksiin ja johtopäätöksiin tulimme sisällönanalyysin avulla tutkimustehtäviin painottuen. Luotettavuutta edistimme analysoimalla aineistomme puolueettomasti niin, ettei vastaajia voida tunnistaa ja ettei meidän tulkintamme vaikuta tuloksiin.
8. Tutkimuksen luotettavuus: on arvioitava, miksi tutkimus on eettisesti korkeatasoinen, on arvioitava, miksi tutkimusraportti on luotettava. Tutkimuksemme on eettisesti korkeatasoinen, koska olemme noudattaneet eettisiä lähtökohtia koko tutkimusprosessin ajan. Meillä on myös kaikki luvat olleet hankittuina ennen varsinaisen opinnäytetyön aloittamista. Tutkimusraportin luotettavuus näkyy koko meidän opinnäytetyön työstämisessä.
9. Tutkimuksen raportointi: miten aineisto on koottu ja analysoitu. Aineiston olemme koonneet ja analysoineet eettisyyttä noudattaen.

Tutkijan tulee antaa lukijoille riittävästi tietoa siitä, miten tutkimus on tehty, jotta he voivat arvioida tutkimuksen tuloksia. Yksityiskohtaisesti kerrotut tekemiset selkeyttävät ja lisäävät tutkimustulosten ymmärrettävyyttä. Tässä työssä olemme pyrkineet esittämään tutkimustulokset mahdollisimman yksityiskohtaisesti ja selkeästi. Raportilla tulee pyrkiä selvästi kuvaan tutkittavasta ilmiöstä, joten laivat ilmaisut eivät ole hyviä. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 135 - 140.)

Luotettavuuskysymykset laadullisessa tutkimuksessa liittyvät tutkijaan, aineiston laatuun, aineiston analyysiin ja tulosten esittämiseen. Aineiston keruussa saatu

tieto on riippuvainen siitä, miten tutkija on saavuttanut tutkittavan ilmiön. Tällöin aineiston laatu korostuu. Tutkijan taidot, arvostukset ja oivalluskyky korostuvat aineiston analysoinnissa. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa tarkastellaan tutkimuksen totuusarvoa, sovellettavuutta, pysyvyyttä ja neutraaliutta. Sisällönanalyysin haasteena on, miten tutkija pystyy pelkistämään aineistonsa kuvaamaan mahdollisimman luotettavasti tutkittavaa ilmiötä. Tutkijan täytyy osoittaa luotettavasti yhteys aineistonsa ja tulostensa välillä. Luokittelun luotettavuus on tärkeä kysymys, jotta tekstistä voidaan tehdä valideja päätelmiä. Usein luokitteluun osallistuu useita henkilöitä, jolloin tuloksien samansuuntaisuutta voidaan arvioida. Meidän työssämme analysointiin osallistuivat opinnäytetyön tekijät ja työme ohjaaja. (Janhonen & Nikkonen 2001, 36 - 37.)

5.3 Aineistonkeruumenetelmä

Käymme tässä kappaleessa ensin kyselyn määrittelyä, koska sen määrittely on pitkälti samanlainen kuin avoimessa kyselyssä. Avoin kysely käydään läpi seuraavassa kappaleessa. Yleisimpiä aineiston keruumenetelmiä laadullisessa tutkimuksessa ovat haastattelu, kysely, havainnointi ja erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto. Näitä menetelmiä voidaan käyttää vaihtoehtoisina, rinnakkain tai eri tavoin yhdisteltyinä sekä tutkittavan ongelman että tutkimusresurssien mukaan. Kysely määritellään sellaiseksi menettelytavaksi, jossa tiedonantajat täyttävät itse heille esitetyn kyselylomakkeen joko valvotussa ryhmätilanteessa tai kotonaan. Saatu tieto on siis kirjallisessa muodossa. Kyselyn avulla saadaan selville, mitä ihminen ajattelee tai miksi hän toimii niin kuin toimii.

Kyselyssä jokainen saa samanlaisen lomakkeen, joka ei mahdollista joustavuutta. Joustavuutta estää esimerkiksi se, ettei tutkija pysty oikaisemaan väärin ymmärrettyä kysymystä. Kyselyn teettäjä olettaa, että vastaaja on luku- ja kirjoitustaitoinen ja vastaajat kykenevät, haluavat tai osaavat ilmaista itseään kirjallisesti tarkoittamallaan tavalla. Kysely saatetaan ymmärtää virheellisesti tietokilpailuksi. Avoimet vastaukset saattavat olla kovin niukkasanaisia ja vastaamattomuus nousee etenkin silloin, kun on kyse postikyselystä. Laadullisessa tutkimuksessa ei pyritäkään laajaan aineistoon, mutta jos se jää kovin niukaksi, ongelmana saattaa olla se, että kertooko tutkimus ollenkaan mitään tutkittavasta

ilmiöstä. Kysely on toisaalta nopea ja halpa tapa kerätä tietoa. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 73 - 76.)

Halusimme valita avoimen kyselyn tutkimuskeruumenetelmäksi, koska mielen-terveyskuntoutuja saa rauhassa, omaan tahtiinsa vastata kysymyksiin esimerkiksi ilman sosiaalista painetta ja anonymiteetin menettämisen pelkoa. Avoimella kyselyllä tarkoitamme kyselyä, jossa on avoimia kysymyksiä. Avoimiin kysymyksiin vastataan kokonaisilla lauseilla oman tiedon, mielipiteen ja kokemuksen mukaan. Avoimiin kysymyksiin ei vastata kyllä- tai ei- vastauksia. Niin kuin aiemmin olemme todenneet, mielenterveydellisistä ongelmista kärsivillä ihmisillä esiintyy usein aloittekyvyttömyyttä, pelkoja, heikentynyttä keskittymiskykyä, heikkoa itsearvon tunnetta, arkisten taitojen heikkoutta, passiivisuutta ja yksinäisyyttä. (Kettunen ym. 2002, 121 – 122.) Päädyimme myös näiden asioiden takia mieluummin avoimen kyselyn tekemiseen kuin haastatteluun. Oletimme haastattelun lisäävän sosiaalisen paineen tunnetta ja vaikeuttavan sekä karsivan tutkimukseen osallistumista.

5.4 Aineisto ja tiedonantajat

Aineistonkeruun yhteydessä tulee pohtia kysymystä: ”Kuinka paljon aineistoa täytyy kerätä, jotta tutkimus olisi tieteellistä ja edustavaa?” Meitä kiinnostaa erityoten se, mikä on opinnäytteeksi riittävä aineiston koko. Vastaus näihin laadullisessa tutkimuksessa on epämääräinen. Käytännössä osallistujien määrän ratkaisevat käytettävissä olevat tutkimusresurssit, esimerkiksi raha ja aika. Nämä tutkimusresurssit liittyvät myös aineiston analyysiin eikä pelkästään aineiston keräämiseen. Opinnäytetyö määrittellään tekijänsä harjoitustyöksi, jonka tarkoituksena on osoittaa omaa oppineisuutta omalla alallaan. Laadullisen tutkimuksen aineiston koko on pieni tai vähäinen joka tapauksessa. Laadullinen tutkimus ei pyri tilastollisiin yleistyksiin, vaan tarkoituksena on kuvata jotain ilmiötä tai tapahtumaa, ymmärtää tiettyä toimintaa tai antaa teoreettisesti mielekäs tulkinta jollekin ilmiölle. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 87 - 88.)

Koska tutkimukseen osallistujien tulisi olla joko mahdollisimman tietoisia tutkitavasta ilmiöstä tai heillä olisi omia kokemuksia aiheesta, tiedonantajien valin-

nan tulisi olla harkittua ja tarkoitukseen sopivaa. Tutkija päättää kuitenkin itse, mikä on kussakin tutkimuksessa harkinnanvaraisuutta ja sopivuutta. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 87 - 88.) Tiedonantajat tarkoittavat tässä opinnäytetyössä Imatran Klubitalon aktiivijäseniä. Kysymyksiä avoimessa kyselyssä meillä oli kahdeksan, joihin saimme sekä laajoja, että hieman suppeita vastauksia. Ihanteellisinta olisi ollut se, että jokainen vastaaja olisi vastannut pitkillä lauseilla, mutta osa vastasi joihinkin kysymyksiin pelkällä sanalla. Aineistomme koko on kuitenkin riittävä tutkimuksemme kannalta.

5.5 Opinnäytetyön toteutus käytännössä

Opinnäytetyösuunnitelman aloitimme syyskuussa 2009 ja esitimme lokakuussa 2009. Lupa opinnäytetyön tekemiseen on kysytty suullisesti syyskuussa 2009 Imatran Klubitalolta. Kirjallinen lupa on saatu mielenterveystyön ylilääkäri Veijo Nevalaiselta 22.2.2010 ja eettisen lautakunnan hyväksyntä on saatu 25.3.2010. Kävimme esittelemässä aiheemme, pyytämässä suostumuksen ja teetättämässä avoimen kyselymme Imatran Klubitalolla aktiivijäsenille helmikuussa 2010. Kohderyhmänä toimivat Imatran Klubitalon aktiivijäsenet, jotka vastaavat avoimella kyselylomakkeella tutkimukseen. Yhteistyösopimuksen teimme Imatran Klubitalon kanssa helmikuussa 2010.

Tarvittavia resursseja ovat muun muassa avoimet kyselyt, suostumukset, tiedote, luvat, matkakustannukset ja aineiston keruuseen tarvittavat materiaalit. Avoimen kyselyn tulee olla hyvin suunniteltu, tehty ja toteutettu, jotta mahdolliset riskit voidaan välttää. Näitä tekijöitä tulisi pystyä ennaltaehkäisemään mm. riittävällä tiedottamisella ja laadukkaalla avoimella kyselylomakkeella.

5.6 Sisällönanalyysi

Laadullisessa analyysissä jaotellaan usein induktiiviseen (yksittäisestä yleiseen) ja deduktiiviseen (yleisestä yksittäiseen) analyysiin. Induktiivisessa päättelyssä noudatetaan loogisia sääntöjä ja kokeilevaa päättelyä. Induktiivisessa päättelyssä siirrytään konkreettisesta aineistosta sen käsitteelliseen kuvailuun. (Jan-

honen & Nikkonen 2001, 24.) Erilaisille laadullisen tutkimuksen lähestymistavoille yhteinen asia on se, että niiden tavoitteena on löytää tutkimusaineistosta toimintatapoja, samanlaisuuksia tai eroja. Aineistolähtöisen laadullisen tutkimuksen perusprosessina voidaan pitää sisällönanalyysiprosessia. Tämän menetelmän avulla voidaan analysoida kirjoitettua tai suullista kommunikaatiota. Tämän kirjoitetun tai suullisen aineiston avulla voidaan tarkastella asioiden ja tapahtumien merkityksiä, seurauksia ja yhteyksiä. Sisällönanalyysin perustana ovat kommunikaatioteoria ja –tutkimus sekä kommunikaatioprosessin tutkimus. (Janhonen & Nikkonen 2001, 21.)

Sisällönanalyysi tarkoittaa kerätyn aineiston tiivistämistä niin, että tutkittavia ilmiöitä voidaan lyhyesti ja yleistävästi kuvailla tai että tutkittavien ilmiöiden väliset suhteet saadaan selkeinä esille (Janhonen & Nikkonen 2001, 23). Sisällönanalyysillä pyritään siis saamaan tutkittavasta ilmiöstä kuvaus tiivistetyssä ja yleisessä muodossa sekä sillä etsitään tekstin merkityksiä. Tällä analyysillä saadaan kuitenkin vain kerätty aineisto järjestetyksi johtopäätösten tekoa varten. Tutkimuksen aineisto kuvaa tutkittavaa ilmiötä ja analyysin tarkoituksena on tehdä sanallinen ja selkeä kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Sisällönanalyysin tarkoituksena on järjestää aineisto tiiviiseen ja selkeään muotoon kadottamatta sen sisältämää informaatiota. Täten laadullisen aineiston analysoinnin tarkoituksena on informaatioarvon lisääminen. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 105 ja 110.)

Laadullinen informaatio tarkoittaa verbaalisessa tai kuvallisessa muodossa olevaa aineistoa. Niitä voivat olla esimerkiksi päiväkirjat, kirjeet, puheet, raportit, kirjat, artikkelit, filmit, kuvanauhat, laulujen sanat, valokuvat ja taideteokset. Sisällönanalyysin avulla voidaan tehdä havaintoja dokumenteista ja analysoida niitä järjestelmällisesti. Dokumenttien sisältöä kuvataan tai selitetään sellaisenaan, ja niillä voidaan myös kerätä tietoa tai tehdä päätelmiä muista ilmiöistä. (Janhonen & Nikkonen 2001, 23.)

Tutkimuksen tarkoitus määrää käsitteiden samanlaisuuden luokittelamisen. Sisällönanalyysillä tuotetaan yksinkertaista kuvausta aineistosta, mutta siinä on myös kysymyksessä aineistossa ilmenevät merkitykset, tarkoitukset ja aikomukset, seuraukset sekä yhteydet. (Janhonen & Nikkonen 2001, 23.) Aineiston laadullinen käsittely perustana on looginen päättely ja tulkinta, jossa aineisto

ensin hajotetaan osiin, käsitteellistetään ja kootaan uudestaan uudella tavalla johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi. Tutkimusprosessin jokaisessa vaiheessa tapahtuu laadullisen aineiston analyysia. Sisällönanalyysin tuottama aineisto voidaan haluttaessa kvantifioida eli analyysia jatketaan siten, että sanallisesti kuvatusta aineistosta tuotetaan määrällisiä tuloksia. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 109 - 110.) Emme halunneet kuitenkaan jatkaa tähän vaiheeseen, koska olemme työstämme tulevan tuolloin liian laaja ja se ei sopinut aineistoomme. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä yhdistellään käsitteitä ja tällä tavalla saadaan vastaus tutkimustehtävään (Tuomi & Sarajärvi 2002, 115).

5.7 Sisällönanalyysin eteneminen

Sisällönanalyysin prosessin vaiheet ovat seuraavat: analyysiyksikön valinta, aineistoon tutustuminen, aineiston pelkistäminen, aineiston luokittelu ja tulkinta sekä sisällönanalyysin luotettavuuden arviointi. Nämä vaiheet voivat esiintyä samanaikaisesti. Analyysiyksikön valinta tapahtuu kahden mahdollisuuden perusteella eli valitaan joko aineistoyksikkö (esimerkiksi dokumentti) tai aineiston yksikkö (esimerkiksi sana tai lause). Analyysiyksikön määrittäminen tulee tehdä ennen analyysiprosessin aloittamista. Valitsimme analyysiyksiköksi ilmaisun, koska saadun aineiston kannalta se oli paras vaihtoehto. Sana olisi ollut erittäin vaikea tiivistää osasta aineistoa. Tämän määrittämiseen vaikuttaa ratkaisevasti aineiston laatu ja tutkimustehtävä. Pienin mahdollinen analyysiyksikkö on sana. Sanan esiintymistä voidaan tarkastella teksteistä. Lausuma tarkoittaa useammasta sanasta muodostuvaa ajatusta, ja tämä voi olla kokonainen virke tai useampi virke. Luonnollinen yksikkö tarkoittaa taas sitä, ettei yksikköä jaeta pienimpiin osiin, vaan luokitellaan se kokonaisuudessaan. (Janhonen & Nikkonen 2001, 24 - 26.)

Aineistolähtöisen sisällönanalyysin ensimmäinen vaihe on pelkistäminen (reduointi), joka tarkoittaa kysymistä aineistolta tutkimustehtäviin liittyviä kysymyksiä. Tällä tavalla saadaan karsittua pois tutkimukselle epäolennainen. Pelkistäminen voi olla joko informaation tiivistämistä tai pilkkomista osiin. Pilkoimme aineiston osiin ja otimme suoria ilmaisuja vastauksista. Halusimme jakaa kysymykset tutkimustehtävittäin, jotta aineisto vastaisi mahdollisimman paljon tutki-

mustehtäviin. Ensimmäisen tutkimustehtävän alle laitoimme ilmaisut kysymyksistä neljä, seitsemän ja kahdeksan. Toisen tutkimustehtävän alle asetimme ilmaisut kysymyksistä kaksi ja kuusi, kun taas kolmannen tutkimustehtävän alle kokosimme kysymys viiden ilmaisut. Pelkistäminen voi tapahtua siten, että tutkimustehtäviin vastaavat kuvaavat ilmaisut alleviivataan. Alleviivatut sanat siirretään eri paperille peräkkäin. Pelkistetyt ilmaukset, aineistosta saadut vastaukset, kirjataan aineiston termein. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 110 - 112.) Siirsimme haluamamme ilmaisut toiselta Word-tiedostolta toiselle ja saimme näin aineistomme termein kirjatut ilmaisut erilliseen paikkaan saaduista vastauksista.

Aineiston ryhmittely (klusterointi) alkaa pelkistämisen jälkeen. Toinen vaihe eli aineiston ryhmittely tarkoittaa pelkistettyjen ilmaisujen erilaisuuksien ja yhtäläisyyksien etsimistä. Samaa tarkoittavat ilmaisut yhdistetään samaksi luokaksi ja annetaan tälle luokalle sen sisältöä vastaava nimi. Tämä vastaava nimi voi olla esimerkiksi tutkittavan ilmiön ominaisuus, piirre tai käsitys. Luokittelu tiivistää aineistoa, koska yksittäiset tekijät sisällytetään yleisempiin käsitteisiin ja näistä syntyy alaluokkia. Tekstin sanojen, fraasien tai muiden yksiköiden luokittelu tapahtuu luokittelemalla ne samaan luokkaan merkityksen perusteella eli ne tarkoittavat samaa asiaa. Luokittelimme aineiston samaa tarkoittaviin ilmaisiin, joista oli sitten helppo keksiä samaa tarkoittaville ilmaisuille alakäsite. Ryhmittely luo pohjaa kohteena olevan tutkimuksen perusrakenteelle sekä alustavia kuvauksia tutkittavasta ilmiöstä. Tulkintaa voi käyttää aineiston ryhmittelyssä. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 112 - 113.) Ryhmittelimme samaa tarkoittavat ilmaisut allekkain ja kehitimme näille alakäsitteen. Esimerkiksi ilmaisut: "juoda kahvia, voit lukea sanomalehteä ja tehdä töitä" saivat alakäsitteen sisältöä päivään.

Kolmannessa vaiheessa aineisto abstrahoidaan eli käsitteellistetään. Siinä erotetaan tutkimuksen kannalta olennainen tieto ja valikoidun tiedon perusteella luodaan teoreettiset käsitteet. Abstrahoinnissa alkuperäisinformaatiosta käyttämistä kielellisistä ilmaisuista edetään teoreettisiin käsitteisiin ja johtopäätöksiin. Abstrahointi tarkoittaa samansisältöisten luokkien yhdistämistä, jolloin niistä syntyy yläluokkia. Ryhmittelimme alaluokat yksisanaisiksi yläluokiksi. Analyysissämme alaluokat sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen ja tiivis yhteisö saivat yläluokaksi sosiaalisuus. Aineiston kuvaavien luokkien olisi hyvä olla toisensa poissulkevia tai yksiselitteisiä. Halusimme työhömmme yläluokista hyvin yksiselit-

teisiä, koska oletimme niiden tuovan selkeyttä. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 114 - 115.)

Ryhmittely on jo osa abstrahointia. Abstrahointia jatketaan niin kauan, kuin se aineiston sisällön näkökulmasta on mahdollista. Abstrahoinnissa tutkija muodostaa yleiskäsitteiden avulla kuvauksen tutkimuskohteesta. Tämä tarkoittaa sitä, että teoriaa ja johtopäätöksiä verrataan koko ajan alkuperäisaineistoon uutta teoriaa muodostettaessa. Kokemusperäinen aineisto liitetään teoreettisiin käsitteisiin ja tuloksissa esitetään kokemusperäisestä aineistosta muodostettu malli, käsitejärjestelmä, käsitteet tai aineistoa kuvaavat teemat. Tuloksiin kirjaetaan myös luokittelun avulla muodostetut käsitteet tai kategoriat ja niiden sisällöt. Johtopäätöksiin tutkija pyrkii ymmärtämään, mitä asiat tutkittavalle merkitsevät. Tutkija pyrkii ottamaan siis huomioon tutkittavat ja heidän näkökulmansa koko analyysin ajan. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 114 - 115.)

6 TULOKSET

Tulokset saatiin käyttämällä sisällön analyysia. Tulokset ovat kerätty saadusta aineistosta, joka saattaa sisältää myös negatiivisia vastauksia. Jotta toimisimme puolueettomasti, eettisesti ja oikeudenmukaisesti sekä tutkimuksen tarkkuuden kannalta, käytämme kaikkia saatuja aineistoja niitä valikoimatta. Aineistoa jaoteltiin tutkimustehtävien avulla niin, että avoimen kyselyn kysymykset jaettiin tutkimustehtävittäin. Ensimmäiseen tutkimustehtävään ”Millä tavoin Imatran Klubitalolla käyminen on vaikuttanut aktiivijäsenten mielenterveyteen heidän mielestään?” vastasivat avoimen kyselyn neljännen, seitsemännen ja kahdeksannen kysymysten saadut vastaukset. Toiseen tutkimustehtävään ”Miten Imatran Klubitalolla käyminen on vaikuttanut aktiivijäsenten elämään?” vastasivat avoimen kyselyn toisen ja kuudennen kysymysten saadut vastaukset. Kolmannen tutkimustehtävään ” Millä tavoin Imatran Klubitalo on vaikuttanut aktiivijäsenten sosiaalisiin suhteisiin?” vastasi avoimen kyselyn viidennen kysymyksen saadut vastaukset.

Avoimeen kyselyyn osallistui yhdeksän henkilöä ja heistä kahdeksan täytti kriteerimme. Saimme selville vastaukset saatuumme, ettei yksi vastaajista täytä vähintään vuoden käymisen kriteeriä. Osallistujista 2 oli naisia ja 6 miehiä ja osallistujien ikä painottui 30:stä 60:een ikävuoteen, mutta vastanneiden joukossa oli myös yli 60-vuotiaita. Avoimeen kyselyyn vastanneet ovat käyneet kahdesta yhteentoista vuotta Imatran Klubitalolla, joten he täyttävät kyselyyn vastaamisen vaatimukset.

Näitä vaatimuksia olivat ainakin yhden vuoden verran aktiivinen käyminen Imatran Klubitalolla. Heidät voidaan myös luokitella aktiivijäseniksi, koska he ovat käyneet jo pitkään siellä ja ovat tutustuneet toimintaan sekä heillä on paljon tietoa Klubitalon toiminnasta. Kysyimme myös, mistä aktiivijäsenet ovat kuulleet Imatran Klubitalon toiminnasta, jotta voimme selvittää, onko Imatran Klubitalon toiminnasta kuinka laajasti tietoa eri yksiköissä. Avoimeen kyselyyn vastanneet olivat kuulleet Imatran Klubitalon toiminnasta psykiatriselta poliklinikalta, mielen-terveystoimistosta, terveydenhuollosta, tutultaan, puukahvilasta, Klubitalon edeltävästä toiminnasta ja psykiatrisesta kuntoutuskodista. Kaikki vastaajat kertoivat kuulleensa Imatran Klubitalon toiminnasta eri yksiköistä, joten tämä perusteella voi tehdä johtopäätöksen, että Imatran Klubitalon toiminnasta on tietoa eri yksiköissä.

6.1 Imatran Klubitalolla käymisen vaikutus aktiivijäsenen mielenterveyteen

Ensimmäiseen tutkimustehtävän yläkäsitteiksi muodostui **VAIKUTTAVUUS**, **YHTEISÖLLISYYS**, **TOIMINTA** ja **TERVEYS**. Vaikuttavuuden yläkäsitteen alakäsite oli ***Klubitalon vaikuttamattomuus mielenterveyteen***. Tiedonantajat kokivat, ettei Imatran Klubitalon toiminta ole vaikuttanut heidän elämäänsä millään tavoin tai he eivät osanneet vastata kysymykseen. Tiedonantajat tunsivat, ettei toiminta ole riittävää. Yhteisöllisyyden alakäsitteiksi nousivat ***tiivis yhteisö*** ja ***sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen***. Tiiviiksi yhteisöksi vastaajat mielsivät Imatran klubitalon, koska he vastasivat tuntevansa Imatran Klubitalon aatteelliseksi, tai heille tuli uskonto mieleen Imatran Klubitalon yhteisöstä.

Vähän liian aatteellisen tuntuista, tulee uskonto mieleen.

Yhteisöllisyyden hyvänä puolena nähtiin sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen. Vastaajat kuvasivat sosiaalisten suhteidensa ylläpitämisen seurusteluna jäsenten tai työntekijäjäsenten kanssa sekä he arvioivat saavansa juttuseuraa Imatran klubitalolta.

Toiminnan alakäsitteiksi muodostuivat **Klubitalon toiminnan tärkeys, sisältöä päivään ja vapaa-ajan viettopaikka**. Vastaajat tunsivat Imatran Klubitalon toiminnan tärkeäksi ja he kuvasivatkin Klubitalon olevan hyväksi mielenterveyskuntoutujille. Sisältöä päivään he saivat juomalla kahvia, lukemalla sanomalehtiä ja tekemällä töitä. Vapaa-ajan viettopaikkana vastaajat kuvasivat paikaksi, johon voi mennä, paikaksi, johon palata ja paikaksi, johon pääsee ahtaasta asunnosta. Terveyden alakäsitteiksi muodostuivat **sairauksien oireiden helpottuminen, lääkityksen väheneminen ja kuntoutumisen edistyminen**. Sairauksien oireiden helpottumisena osa oli huomannut jännityksen helpottaneen, sairaalahoidon ehkäisemisen ja masennuksiin auttamisen.

Ilman Klubitaloa olisin varmaan sairaalassa.

Lääkityksen vähenemisen vastaajat olivat huomanneet Imatran Klubitalolla käydessään. He kertoivat pystyneensä vähentämään tarvittaessa otettavia lääkkeitä, psykiatrialääkitystä ja ahdistuslääkitystä sekä arvoivat Imatran Klubitalon toiminnan parantavaksi. Vastaajilta lääkitys oli lopetettu kokonaan. Vastanneet olivat huomanneet kuntoutuksensa edenneen ja he olivat mm. kuntoutuneet itsenäiseen asumiseen ja työelämään Imatran Klubitalon toiminnan ansiosta. Vastaajat kuvasivat Imatran Klubitalon olevan kuntoutuksen kannalta paras paikka ja välttämätön.

Kuten aiemmassa on tullut ilmi on kuntoutumiseni ollut suurta ottamisen huomioon rankan lähtötilanteeni. Ehkä minusta vielä elävä tulee.

6.2 Imatran Klubitalolla käymisen vaikutus aktiivijäsenten elämään

Toisen tutkimustehtävän yläkäsitteiksi muodostuivat **KUNTOUTUMINEN, TYÖ, HYVINVOINTI ja KEHITTÄMINEN**. Kuntoutumisen alakäsite on **kuntoutumisen parantuminen**. Vastaajat halusivat käydä Imatran Klubitalolla parantaak-

seen psyykkistä ja sosiaalista kuntoaan. Avoimeen kyselyyn vastaajista jotkut mielsivät käyvänsä oman sekä toisten kuntoutumisen hyväksi.

Käyttääkseni päivän järkevästi tehden työtä oman ja toisten kuntoutuksen hyväksi.

Työn alakäsitteitä ovat **työn tekeminen, työtilanteeseen vaikuttamattomuus ja työelämän mahdollisuus**. Työn tekemisen arvioitiin olevan yksi Imatran Klubitalon hyvistä puolista, koska he halusivat tulla Imatran Klubitalolle tekemään töitä. Vastaajat tunsivat, ettei Imatran Klubitalo vaikuttanut heidän työtilanteeseen, koska he olivat jo eläkkeellä. Vastaajat kertoivat saavansa mahdollisuuden työelämään Imatran Klubitalon kautta. Vastaajat olivat kokeilleet tai halusivat kokeilla siirtymätyötä ja he tunsivat Imatran Klubitalon vaikuttavan jonkin verran tai positiivisesti heidän mahdollisuuksiinsa.

Hyvinvoinnin alakäsitteiksi muodostuivat **ravinnon saaminen, oman toiminnan aktivoituminen ja sosiaalisten suhteiden saaminen**. Vastaajat kertoivat saavansa ravintoa Imatran Klubitalolla. He kertoivat käyvänsä syömässä ja kahvilla Imatran Klubitalolla. Vastaajat vastasivat Imatran Klubitalon aktivoivan heidän toimintaansa. He saavat osallistua päivään, kuluttaa aikaa, saavat säännöllistä rytmiä ja sisältöä elämään, saavat vaihtelua päiväänsä ja pystyvät käyttämään päivän järkevästi Imatran Klubitalolla.

Klubitalo on minulle kuin toinen koti, johon tulla omana itsenään.

Vastaajat tunsivat pystyvänsä luomaan uusia sosiaalisia suhteita Imatran Klubitalon kautta. He käyvät Imatran Klubitalolla saadakseen vertaistukea, ystäviä, seuraa, sosiaalisia kontakteja ja juttuseuraa. Kehittämisen alakäsitteitä ovat **koulutuksen saaminen ja toiminnan kehittäminen**. Vastauksista kävi ilmi, että tiedonantajat saavat koulutusta Imatran Klubitalolta. Vastaajat kertoivat osallistuvansa Imatran Klubitalon järjestämiin koulutuksiin ja matkoihin, käyvänsä kuuntelemassa luentoja, hankkiakseen ja käyttääkseen taitojaan, käyttävänsä Internetiä ja saavansa tukea töihin liittyvissä asioissa. Kyselyyn vastaajat toivoivat, että Imatran Klubitalon toimintaa kehitettäisiin vielä, vaikka järjestämällä musiikkiin liittyvää toimintaa.

6.3 Imatran Klubitalolla käymisen vaikutus aktiivijäsenen sosiaalisiin suhteisiin

Kolmanteen tutkimustehtävään saatiin yläkäsitteeksi **SOSIAALISUUS**. Sosiaalisuuden alakäsitteiksi muotoutui ***sosiaalisten suhteiden luominen, sosiaalisten taitojen ylläpitäminen, sosiaalisten taitojen paraneminen ja sosiaalisten suhteisiin vaikuttaminen***. Vastaajat olivat pystyneet luomaan sosiaalisia suhteita Imatran Klubitalon kautta. He mielsivät saaneensa lisää ystäviä, tuttuja ja kavereita. He pystyivät myös tutustumaan uusiin ihmisiin Imatran Klubitalolla. Sosiaalisia taitojen ylläpitämistä vastaajat kuvasivat saavansa keskustella muiden kanssa omien voimavarojen mukaan, tunsivat omien juttujensa sujuvan muiden kanssa sekä arvioivat voivansa tulla Imatran Klubitalolle silloinkin, kun mieli ja masennus iskee.

Hyvä kun on tällainen paikka johon tulla kun mieli ja masennus iskee.

On täällä saanu keskustella voinnin mukaan.

Sosiaalisten taitojensa paranemista olivat vastaajat huomanneet niin, että tunsivat olleensa arkoja ja saaneet siihen helpotusta sekä tunsivat tulevansa toimeen kaikkien kanssa, vaikka kaikista ei pitäisikään. Vastaajat tunsivat myös sosiaalisten taitojen kehittyneen. Sosiaalisten suhteisiin vaikuttamisen he tunsivat positiiviseksi ja hyväksi asiaksi.

Yleensä ottaen sosiaaliset taitoni ovat kehittyneet omasta mielestäni hyväksi tai ainakin hyvään suuntaan.

7 OPINNÄYTETYÖHÖN LIITTYVÄT EETTISET NÄKÖKOHDAT

Ensimmäinen eettinen näkökohta on Imatran kaupungin tutkimuslupahakemuksen tekeminen ja luvan saaminen sekä eettisentoimikunnan puoltavan lausunnon saaminen. Yhteistyösopimus tehtiin Imatran Klubitalon kanssa. Tiedote (liite 1) esitettiin Imatran Klubitalon aktiivijäsenille ennen suostumuksen (liite 2) kirjoittamista ja avoimen kyselyn (liite 3) täyttämistä.

Tutkimukseen osallistujia tulee informoida mahdollisimman hyvin, että heille ei jää mitään epäselvyyksiä. Vapaehtoisuutta tulee korostaa, koska ketään ei saa pakottaa tutkimukseen. Tutkimuksen aineiston keräämisessä ja analysoinnissa käytettävät menetelmien luotettavuus, anonymiteetti ja tutkimustulosten esittämistapa ovat asioita, jotka tulee selvittää osallistujille. Opinnäytetyöhön osallistujat saavat osallistua täysin nimettömästi tutkimukseen ja heitä ei saa tunnistaa tutkimuksesta. Osallistujilta hankitaan suostumus, jonka yhteydessä he saavat lukea tiedotteen aiheesta. Tulemme hävittämään saadun aineiston asiaan kuuluvalla tavalla, esimerkiksi polttamalla, heti kun opinnäytetyö on valmis. (Tuomi & Sarajärvi 2009.)

Eettisten vaatimusten avulla eettisyys säilyy opinnäytetyössä, koska ne ohjaavat tutkijoita eettisyyteen.

1. Tutkijan tulee olla aidosti kiinnostunut uuden informaation hankintaan. Jos emme olisi kiinnostuneita opinnäytetyön aiheesta, se vaikuttaisi suoraan opinnäytetyön laatuun. Meidän tietopohjamme perustuisi vain vanhaan tietoon ja omiin kokemuksiin.
2. Tutkijan tulee paneutua alaan, jotta hankittu ja välitetty tieto pysyy mahdollisimman luotettavana. Jos emme olisi tietoisia sairaanhoidon alasta, olisi tutkimus hyvin vaikea toteuttaa. Meillä saattaisi olla ennakkoluuloja mielenterveyskuntoutujia kohtaan ja tämä vaikuttaisi työmme tulokseen.
3. Tutkijan tulee olla rehellinen eikä yrittää minkäänlaista vilppiä. Vaikka tulos olisi hyvin negatiivinen, emme saa muuttaa tuloksia. Meidän tulee esittää tulokset mahdollisimman todenmukaisesti kuitenkin loukkamatta ketään.
4. Tutkimuksia, jotka aiheuttavat kohtuutonta vaaraa, ei tule toteuttaa. Emme tutkimuksellamme aiheuta kohtuutonta vaaraa kenellekään, joten voimme hyvin toteuttaa työmme.
5. Tutkijana täytyy kunnioittaa ihmisarvoa eikä käyttäytyä halveksuvasti kehtään kohtaan. Otamme ihmiset vastaan juuri sellaisina kuin he ovat. Emme arvostele heidän ulkoisia tai sisäisiä erilaisuuksiaan. Tutkimukseen voi osallistua kuka tahansa tutkimuskriteerit täyttävä henkilö. Tässä

tapauksessa Imatran Klubitalon aktiivijäsen, joka on käynyt n. yhden vuoden ajan Imatran Klubitalolla.

6. Tutkija tulee huolehtia eettisyydestä koko tutkimuksen ajan. Meidän tulee muistaa eettisyys kaikessa, mikä liittyy meidän opinnäytetyömme toteuttamiseen ja tekoon.
7. Tutkijan tulee edistää ammatinharjoitusta. Edistämme ammatinharjoitusta paneutumalla aiheeseen ja saamme lisätietoa mielenterveyskuntoutujista. Myös mielenterveyspalvelujen tuottajat saavat lisätietoa palveluidensa hyödystä.
8. Tutkijan tulee arvostaa kollegiaalisuutta. Toisia täytyy kohdella arvostavasti. Meidän tulee huomioida Imatran Klubitalon henkilökunta asian mukaisella tavalla.

(Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 172.)

Työssämme eettisyys näkyi koko työn ajan. Tiedote oli kaikkien nähtävillä ja kävimme sen myös lävitse ennen suostumuksen keräämistä ja avoimen kyselyyn täyttämistä. Keräsimme suostumuksen jokaiselta vapaaehtoisesti osallistuvalla ja jaoimme tämän jälkeen kaikille näille avoimen kyselyn. Avoimessa kyselyssä otimme huomioon eettisyyttä mm. nimettömyyden osalta. Aineiston analysoinnissa eettisyys näkyi meidän toiminnassamme. Emme näyttäneet vastauksia muille emmekä säilyttäneet niitä sellaisessa paikassa, jossa joku olisi voinut niitä lukea. Analysoinnissa myös keskityimme vastausten sisällön samana pysyvyyteen ja analysoimaan kuitenkin niin, ettei yksittäistä henkilöä voida tunnistaa vastausten perusteella. Raportoinnissa eettisyys oli yhtenä työkalunamme. Me mm. pyrimme kirjoittamaan raportin mahdollisimman paljon faktatietoon perustuvaksi.

8 POHDINTA

Työmme on kestänyt kokonaisuudessaan hieman yli vuoden. Tämän vuoden aikana olemme saaneet aika ajoin opinnäytetyötä hyvin valmiiksi. Olemme kuitenkin kohdanneet esteitä, jotka ovat hidastaneet työmme valmistumista. Työmme aikana mm. elämäntilanteemme ovat muuttuneet, ohjaajamme on vaihtunut ja opponentit ovat jääneet pois työn edetessä. Työmme on edennyt aiempaa aikataulua hitaammin, mihin on vaikuttanut motivaation puute. Olemme kuitenkin pyrkineet tekemään mahdollisimman hyvää jälkeä, vaikka tekeminen ei ole aina sujunut. Työmme aikana olemme huomanneet, kuinka tärkeää on saada ja ottaa vastaan ohjausta opinnäytetyöasioissa. Työn teknillinen toteuttaminen on kuitenkin sujunut ajallaan, mutta kirjallinen raportin työstäminen on tuottanut hieman vaikeuksia. Teknisellä toteutuksella tarkoitamme lupien hakemista, avoimen kyselyn tuottamista ja pitämistä sekä opinnäytetyösuunnitelman tekemistä.

Olemme tehneet yhdessä opinnäytetyötämme jakamalla aihealueita keskenämme, mutta olemme molemmat paneutuneet ns. ”toistemme osa-alueisiin”. Teimme kokonaisuudessaan työtä yhdessä. Imatran Klubitalon johtaja Sinikka Kurri on ollut hyvässä yhteistyössä kanssamme ja olemme saaneet sieltä puolelta paljon ymmärrystä osaksemme. Olemme kiitollisia, että Imatran Klubitalo suostui yhteistyöhön kanssamme. Aktiivisesti yritämme saada myös Imatran Klubitalolle mahdollisuuden keskustella opinnäytetyöstämme. Olemme luvanneet, että jos sieltä ei kukaan pääse meidän Viittä Vaille Valmis -seminaariimme, menemme pitämään Imatran Klubitalolle esityksen työstämme.

Opinnäytetyön tekeminen on opettanut meille paljon. Olemme oppineet hakemaan ja referoimaan tietoa, opinnäytetyöraportin kirjoittamista ja avoimen kyselyn pitämistä. Opimme myös kohtaamaan mielenterveyskuntoutujia sekä saimme harjoitusta siitä, miten huomioida tutkimuksen tekemisessä erilaisia ihmisiä. Kokonaisuudessaan työ oli hyvin opettava. Toivomme työn auttavan kehittämään Imatran Klubitalon toimintaa sekä kertomaan, kuinka tärkeitä tällainen toiminta on.

Jos tämän tutkimuksen toistaisi, kannattaisi miettiä enemmän avoimen kyselyn kysymyksiä. Ne olisivat voineet työssämme enemmän vastata tutkimustehtäviä sekä kysymykset olisivat voineet olla hieman selkeämpiä. Arvioimme, että epäselvyys kysymysten asettelussa aiheutti osaltaan lyhyet vastaukset avoimiin kysymyksiin.

Halusimme valita mielenterveyskuntoutajat tutkimuskohteeksemme, vaikka tiesimme, että he ovat hyvin haasteellinen tutkimusryhmä. Haasteellisuutta esiintyi mm. vastausten lyhydessä ja ohjeiden ymmärtämisessä. Tämä saattoi johtua mielenterveyskuntoutujien heikentyneestä keskittymiskyvystä (Kettunen ym. 2002, 121 – 122). Mielenterveyskuntoutajat vastasivat melko lyhyitä vastauksia, mikä vaikeutti analyysimme tekemistä. Tulokset ovat myös tämän takia melko lyhyet. Tutkimusta pystytään parhaimmillaan hyödyntämään palveluiden kehittämiskohtien osoittamisessa, palveluiden hyödyllisyyden näyttämisessä ja vertaistuen tarpeellisuuden esiin tuomisessa. Vertaistuki on tärkeää mielenterveyskuntoutujille, mikä tuli esiin myös tässä tutkimuksessa. Myös Ahola ja Laine (2009) ovat saaneet tutkimustuloksissaan vertaistuen tarpeellisuutta osoitettua.

Jatkotutkimusaiheiksi ehdotamme tutkimuksia seuraaville tutkimusryhmille: mielenterveyskuntoutujille järjestettävien palvelujen laajuus, mielenterveyskuntoutujien selviytyminen työelämässä ja mielenterveyskuntoutujille järjestettävien palvelujen saatavuus ja tietoisuus eri yksiköissä.

LÄHTEET

Ahola, T. & Laine, S. 2009. Ihmisenä ihmiselle: vertaistuen merkitys mielenterveyskuntoutujalle. Lahden ammattikorkeakoulu. Hoitotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/3089/Ahola_Tanja.pdf?sequence=1 (Luettu 25.10.2010)

Bread, J. Ruduard, N. & Malamud, T. 1982. The Fountain House Model of Psychiatric Rehabilitation. Psychosocial rehabilitation journal 5:1982.

https://www.genesisclub.org/Microsoft_Word_-_The_Fountain_House_Model_of_Psychiatric_Rehabilitation.pdf (Luettu 25.9.2010)

Hoikkala, M. & Tuuttila, T. 2009. Mielenterveysasiakkaiden tyytyväisyys julkisen sektorin terveydenhuollon palveluihin. Laurea ammattikorkeakoulu. Hoitotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/3395/Hoikkala_Tuuttila.pdf?sequence=1 (Luettu 1.11.2010)

Hyvän mielentalo. Hyvän mielentalo ry.

<http://www.hyvanmielentalo.fi/toiminta/kuntoutujat.html> (Luettu 25.9.2010)

Imatran Klubitalo. Imatran Klubitalon kotisivut.

<http://yhdistykset.ekarjala.fi/klubitalo> (Luettu 2.10.2010)

Janhonen, S. & Nikkonen, M. 2001. Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Helsinki: WSOY.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOYpro.

Kettunen, R. Kähäri-Wiik, K. Vuori-Kemilä, A. & Ihalainen, J. 2002. Kuntoutumisen mahdollisuudet. Porvoo: WSOY.

Kivinen, M. & Valkolumme, K. 2010. Nuorten mielenterveyskuntoutujien kokemukset omasta toiminnallisesta ryhmästään ja ryhmän antamasta psykososiaalisesta tuesta. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/20916/2010_samk_kivinen_markus_valkolumme_kristian.pdf?sequence=1 (Luettu 1.11.2010)

Peltovuori, T. 2009. Mielenterveyslaista Mielenterveys- ja päihdepalvelulaki. Mielenterveyskeskusliiton tiedote 11:2009.

<http://www.mtkl.fi/tiedotteet/?x740127=740140> (Luettu 25.10.2010)

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002 ja 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Tuovinen, K. 2007. Opiskelu ja motivaatio mielenterveyskuntoutujien valmentavassa ja kuntouttavassa opetuksessa ”Pääs niin kuin elämään kiinni...”. Jyväskylän yliopisto. Pro gradu –tutkielma.

Tuulio-Henriksson, A. 2010. Mielenterveyspalveluissa tulisi vahvistaa yhteistyötä. Kelan tutkimusosaston blogi 5:2010. <http://blogi.kansanelakelaitos.fi/arkisto/344> (Luettu 1.11.2010)

Uutisvuoksen verkkolehti 2010. Klubitalolle 3000 euron avustus. 2.9.2010. <http://www.uutisvuoksi.fi/Uutiset/2010/09/02/Klubitalolle+3+000+euron+avustus/201059617352/17> (Luettu 25.10.2010)

Vehkaoja, T. 2009. Mielenterveyskuntoutujien työllistämismahdollisuudet ja työllistymistä estävät tekijät. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Kuntoutusohjauksen ja -suunnittelun koulutusohjelma. Opinnäytetyö. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/6926/2009_vehkaoja_tarja.pdf?sequence=1 (Luettu 25.10.2010)

Saimaan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala, Lappeenranta

Liite 1
TIEDOTE
23.1–10

Hyvä Imatran Klubitalon aktiivijäsen!

Olemme sairaanhoitajaopiskelijoita Saimaan ammattikorkeakoulusta Lappeenrannasta. Selvitämme opinnäytetyössämme Imatran Klubitalon aktiivijäsenten kokemuksia Klubitalon toiminnasta. Tulemme esittelemään Teille aiheemme Imatran Klubitalolle helmikuun 2010 aikana. Keräämme aineiston kevään aikana avoimella kyselylomakkeella, johon toivomme Teidän vastaavan. Tulemme Klubitalolle jakamaan Teille kyselylomakkeen, jonka voitte täyttää saman tien. Kyselyyn vastaaminen kestää n. 10 minuuttia. Autamme tarvittaessa lomakkeen täytössä. Opinnäytetyömme valmistuu joulukuuhun 2010 mennessä.

Olenneisinta on saada selville Teidän kokemuksenne Imatran Klubitalon toiminnasta. Emme tarvitse henkilötietojanne missään vaiheessa, ja vastauksenne käsitellään luottamuksellisesti. Kyselylomake hävitetään tulosten saamisen ja aineiston analyysin jälkeen eikä se pääse muiden käsiin.

Valitsimme Teidät kohderyhmään, koska haluaisimme tietoa kokemuksistanne Imatran Klubitalon toiminnasta. Imatran Klubitalon henkilökunta voisi saada ajankohtaista tietoa jäsentensä kokemuksista ja kehittää toimintaansa. Toinen meistä on ollut Imatran Klubitalolla työharjoittelussa 2009 keväällä, täten olemme saaneet tietoa Imatran klubitalosta ja haluaisimme yksityiskohtaisempaa tietoa Teiltä. Kyselyyn osallistuminen on vapaaehtoista.

Kiitämme Teitä jo etukäteen ajastanne ja arvostamme vastaamistanne!

Voitte ottaa meihin yhteyttä, jos mitä kysymyksiä opinnäytetyöhön tulee. Vastaamme mielellämme kysymyksiin.

Tuulia Simolin
puh. 040 821 2723

Opinnäytetyön ohjaaja: Vuokko Koiranen
puh. 050 568 6468

tuulia.simolin@student.saimia.fi

Carla Mäkelä
puh. 040 821 2723

carla.niemela@student.saimia.fi

SUOSTUMUS

Olen saanut riittävästi tietoa tästä Aktiivijäsenten kokemuksia Imatran Klubitalon toiminnasta- opinnäytetyöstä ja olen ymmärtänyt saamani tiedon. Olen voinut esittää kysymyksiä ja olen saanut kysymyksiini riittävät vastaukset. Suostun osallistumaan tähän tutkimukseen.

Paikka

Aika

Jäsen

Opiskelija/opiskelijat

Avoin kysely Imatran Klubitalon toiminnasta

1(3)

Rastita sopiva vaihtoehto.

Ikä: alle 30 vuotta

Sukupuoli: mies

30-60 vuotta

nainen

yli 60 vuotta

1. Kuinka kauan olet käynyt Imatran Klubitalolla?

2. Miksi käyt Imatran Klubitalolla?

3. Miten kuulit Imatran Klubitalon toiminnasta?

4. Miten olet kokenut Imatran Klubitalon toiminnan?

2(3)

5. Miten Imatran Klubitalolla käyminen on vaikuttanut sosiaalisiin suhteisiisi?

6. Millä tavoilla Imatran Klubitalo on toiminnallaan vaikuttanut työtilanteeseesi?

7. Miten olet kokenut Imatran Klubitalolla käymisen vaikuttaneen mielenterveyteesi?

3(3)

8. Millä tavoin Imatran Klubitalolla käyminen on vaikuttanut mielenterveydelliseen kuntoutumiseesi?

Kiitos kyselyyn vastaamisesta!

Kyselyn ovat laatineet Saimaan ammattikorkeakoulun sairaanhoitajaopiskelijat Tuulia Simolin ja Carla Mäkelä.

AINEISTONANALYYSI

1(8)

Merkkien selitykset:

- pelkistetty ilmaisu

✓ *alakäsite*

☰ **YLÄKÄSITE**

1. Tutkimustehtävä: Millä tavoin Imatran Klubitalolla käyminen on vaikuttanut aktiivijäsenten mielenterveyteen heidän mielestään? Aineisto on kysymysten 4, 7 ja 8 saatujen vastausten mukaan.

Alakäsitteiden luominen pelkistetyistä ilmaisuista

- Klubitalo on kuntoutuksen näkökulmasta paras.
- Olen kuntoutunut itsenäiseen asumiseen
- Olen kuntoutunut työelämään.
- Kunnan kannalta välttämätön.
- Kuntouttavasti.
- Kuntoutumiseni on suurta
 - ✓ *Kuntoutumisen edistyminen*

- Jos löytyy parempi paikka, menen sinne.
- Paikka, johon palata.
- On paikka mihin mennä.
- Pääsee johonkin ahtaasta asunnosta.
 - ✓ *Vapaa-ajan viettopaikka*

- Kuin olis aatteellinen
- Aatteellisen tuntuinen
- Tulee uskonto mieleen.
 - ✓ *Tiivis yhteisö*

- Tääl ei ole mitään
- En osaa sanoa.
- En tiedä
- Ei mihinkään suuntaan.
 - ✓ *Klubitalon vaikuttamattomuus mielenterveyteen*

- Juoda kahvia.
- Voit lukea sanomalehteä
- Tehdä töitä
 - ✓ *Sisältöä päivään*

- Seurustella jäsenten kanssa
- Seurustella työntekijäjäsenten kanssa.
- On juttuseuraa
 - ✓ *Sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen*

- Hyvänä.
- Mukavaa tulla.
- Hyvä systeemi.
- Myönteisesti.
- Kannustavana.
- Myönteisenä.
- Hyvä mielenterveyskuntoutujille.
- Positiivisesti.
- Suuntaus on positiiviseen suuntaan.
- Hyvään suuntaan.
- Se on vaikuttanut positiivisesti.
- Positiivisesti.
- Positiivisesti.
- Hyvin.
- Hyvin
- Positiivisesti.
- Klubitalo on minulle hyvä.
- Klubitalo on tärkeä.

✓ *Klubitalon toiminnan tärkeys*

- Olen voinut vähentämään tarvittaessa otettavien lääkkeiden annostelua.
- Psykkelääkitystä on vähennetty
- Ahdistuslääkkeitä on vähennetty.
- Parantavasti.
- Kaikki lääkitys on lopetettu
- ✓ *Lääkityksen väheneminen*

- Ilman klubitaloa olisin sairaalassa.
- Masennuksiin auttanut
- Rankka lähtötilanne.
- Jännittäminen helpottaa
- ✓ *Sairauksien oireiden helpottuminen*

Yläkäsitteiden luominen alakäsitteistä

✓ *Klubitalon vaikuttamattomuus mielenterveyteen*

VAIKUTTAUVUUS

✓ *Sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen*

✓ *Tiivis yhteisö*

YHTEISÖLLISYYS

✓ *Klubitalon toiminnan tärkeys*

✓ *Sisältöä päivään*

✓ *Vapaa-ajan viettopaikka*

TOIMINTA

✓ *Sairauksien oireiden helpottuminen ja lääkityksen väheneminen*

✓ *Kuntoutumisen edistyminen*

TERVEYS

2. Tutkimustehtävä: Miten Imatran Klubitalolla käyminen on vaikuttanut aktiivijäsenen elämään? Aineisto on kysymysten 2 ja 6 saatujen vastausten mukaan.

Alakäsitteiden luominen pelkistetyistä ilmaisuista

- Tapaamassa ihmisiä
- Saadakseni vertaistukea
- Saadakseni ystäviä
- Tapaamassa ystäviä
- Seuraa
- Saadakseni sosiaalisia kontakteja
- Saadakseni jutella
- Tapaamassa tuttuja
- Juttuseura mukavaa
- Hyvä yhteisö
- Hyvä vertaistukiryhmä
- ✓ *Sosiaalisten suhteiden saaminen*

- Osallistumassa päivään
- Katkaisee päivän
- Voi tulla
- Ilman klubia päivät tuntuisivat pitkiltä
- Käyttääkseni päivän järkevästi
- Kuluttamassa aikaa
- Saadakseni säännöllistä rytmiä elämään
- Saadakseni sisältöä elämään
- Minulle kuin toinen koti
- Voi tulla omana itsenään
- Saadakseni toimintaa
- Yksiössä oloon vaihtelua
- ✓ *Oman toiminnan aktivoituminen*

- Parantaakseni psyykkistä kuntoani
- Parantaakseni sosiaalista kuntoani
- Oman kuntoutuksen hyväksi
- Toisten kuntoutuksen hyväksi
- ✓ *Kuntoutumisen edistyminen*

- Tehden työtä
- Tekemässä töitä
- ✓ *Työn tekeminen*

- Osallistuakseni koulutuksiin ja matkoihin
- Kuuntelemassa luentoja
- Hankkiakseni taitoja
- Käyttääkseni taitojani
- Retket ovat kivoja
- Voi käyttää nettiä
- Ilman Klubia en olisi tietoinen työpaikoista
- Sain koulutuksen
- Sain tuen töihini liittyvissä asioissa.
- ✓ *Koulutuksen saaminen*

- Syömään
- Kahville
- Ruokailemassa
- Ruokailu
- Kahvilla
- Syömässä
- Ruoka
- Kahvi
- ✓ *Ravinnon saaminen*

- Saadaan musiikkiin liittyvää toimintaa 6(8)
 - ✓ *Toiminnan kehittäminen*

- Olen eläkkeellä.
- Ei töitä
- En ole työelämässä
- Olen eläkkeellä
 - ✓ *Työtilanteeseen vaikuttamattomuus*

- Siirtymätyö kiinnostaa
- Olen ollut 3 kertaa siirtymätyössä
- Vanhusten pyykkihuollossa
- Vanhustentalolla keittiöapulaisena.
- Jonkun verran.
- Myönteisesti
- Olen saanut töitä Klubitalon kautta.
- Kokemukset positiivisia
 - ✓ *Työelämän mahdollisuus*

Yläkäsitteiden luominen alakäsitteistä

- ✓ *Kuntoutumisen parantuminen*

KUNTOUTUMINEN

- ✓ *Työn tekeminen*
- ✓ *Työtilanteeseen vaikuttamattomuus*
- ✓ *Työelämän mahdollisuus*

TYÖ

- ✓ *Ravinnon saaminen*
- ✓ *Oman toiminnan aktivoituminen* 7(8)

- ✓ *Sosiaalisten suhteiden saaminen*

HYVINVOINTI

- ✓ Koulutuksen saaminen
- ✓ Toiminnan kehittäminen

KEHITTÄMINEN

3. Tutkimustehtävä: Millä tavoin Imatran Klubitalo on vaikuttanut aktiivijäsenten sosiaalisiin suhteisiin? Aineisto on kysymyksen 5 saatujen vastausten mukaan.

Alakäsitteiden luominen pelkistetyistä ilmaisuista

- Laajentanut ystäväpiiriä.
- Olen saanut ystäviä.
- Olen saanut tuttuja
- Olen saanut kavereita.
- Voi tutustua uusiin ihmisiin
- Täällä on paljon ystäviä.
- Tullut uusia tuttuja
- Tullut uusia ystäviä.
- ✓ *Sosiaalisten suhteiden luominen*

- Saanut keskustella voinnin mukaan.
- Keskustelu jutut luistaa
- Hyvä kun on paikka johon tulla kun mieli ja masennus iskee.
- ✓ *Sosiaalisten taitojen ylläpitäminen*

Olen ollut arka ja se on helpottanut.

Tulen toimeen kaikkien kanssa vaikka en kaikista pitäisikään.

Sosiaaliset taitoni ovat kehittyneet

8(8)

- ✓ *Sosiaalisten taitojen paraneminen*

Hyvin.

Positiivisesti.

- ✓ *Sosiaalisten suhteisiin vaikuttaminen*

Yläkäsitteiden luominen alakäsitteistä

- ✓ *Sosiaalisten suhteiden luominen*
- ✓ *Sosiaalisten taitojen ylläpitäminen*
- ✓ *Sosiaalisten taitojen paraneminen*
- ✓ *Sosiaalisten suhteisiin vaikuttaminen*

 SOSIAALISUUS